

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1922/2023
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник у ревизијском поступку Лазар Лужанин, адвокат из ..., против тужене „ОТР Banka Srbija“ ад Београд, чији је пуномоћник Јована Алексић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3457/21 од 16.09.2022. године, у седници одржаној 20.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3457/21 од 16.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 537/18 од 03.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд поништи као незаконито решење тужене, као правног слебеника „Societe Generale Banka Srbija,“ ад Београд број .. од 17.08.2018. године којим је тужиљи отказан уговор о раду број ../14 од 01.10.2014. године и да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад. Ставом другим изреке, Трећи основни суд у Београду огласио се стварно ненадлежним за поступање по тужби тужиље против тужене у делу у којем је тражила да се обавезе тужена да је распореди на послове који одговарају њеној стручној спреми, знању, способностима и радном искуству, а у складу са потребама процеса и организације рада тужене као послодавца, па су укинуте спроведене радње у поступку и тужба тужиље у том делу одбачена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поступка. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженој на име накнаде трошкова поступка исплати 69.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3457/21 од 16.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбијени су као неосновани захтеви тужиље и тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне поврде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију са захтевом за накнаду трошкова састава истог.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20 и 10/23), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, због чега нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1.ЗПП, на коју се ревизијом тужиле указује. Наиме, оваквим ревизијским наводима у суштини се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања на којем су засноване нижестепене одлуке, што не представља дозвољени ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на основу уговора о раду од 01.10.2014. године са анексом уговора о раду од 08.02.2016. године, била у радном односу на неодређено време код тужене на радном месту менаџер експозитуре. Решењем о отказу уговора о раду од 17.08.2018. године, применом члана 179. став2. тачка 1. Закона о раду, тужили је престао радни однос због повреде радне обавезе - несавесно и немарно извршавање радних обавеза, јер је супротно Оквирној процедури за одобравање пласмана физичким лицима и процедури Одобравања готовинских, потрошачких, ауто и кредита за рефинансирање и обавези менаџера експозитуре да провери кредитни фајл, комплетност и исправност документације и унете податке у Хермес апликацију, пре доношења коначне одлуке о одобрењу, у периоду од 19.04.2018. године до 10.05.2018. године одобрила кредите клијентима физичким лицима на основу некомплетне и/или неисправне документације података и то лицима ББ дана 19.04.2018. године, ВВ дана 24.04.2018. године, ГГ дана 26.04.2018. године, ДД дана 30.04.2018. године, ЂЂ дана 30.04.2018. године, ЕЕ дана 10.05.2018. године, ЖЖ дана 10.05.2018. године и ЗЗ дана 10.05.2018. године. Према опису послова које је обављала и процедури Одобравања готовинских, потрошачких, ауто и кредита за рефинансирање, тужила је имала обавезу да као менаџер експозитуре, проверава кредитни фајл, комплетност и исправност документације и унете податке у Хермес апликацију, а тужила то није учинила, што је за последицу имало одобравање кредита кредитно неспособним лицима. Пре отказа уговора о раду тужили је достављено упозорење 06.08.2018. године на које се тужила изјаснила.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредбе члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду и тачке 3. Процедуре тужене Одобравање готовинских, потрошачких, ауто и кредита за рефинансирање - одобрење кредитних захтева, закључили да је тужила учинила повреду радне обавезе која јој је стављена на терет. Имајући у виду да је тужила као менаџер експозитуре имала

обавезу да проверава кредитни фајл, комплетност и исправност документације и унете податке у Хермес апликацију, да је према опису послова одговорна за праћење процедура унутар експозитуре, оценили су да је без значаја околност, на коју тужила указује, да није извршила прописане провере и документацију свих клијената, јер је веровала колеги ИИ и осталим колегама који су лични банкари клијената, а који су унели у Хермес апликацију податке за наведене клијенте, те да је без утицаја период када је користила годишњи одмор, с обзиром да то да су спорне одлука о одобравању кредита донете у периоду када је радила. Из изнетих разлога, одбијен је тужбени захтев.

Неосновани су наводи ревизије тужиле којима се правноснажна пресуда донета у другом степену, побија због погрешне примене материјалног права.

Према члану 179. став 2. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/2005...95/2018), послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе ако несавесно или немарно извршава радне обавезе. Актом о организацији и систематизацији послова утврђен је опис послова и радних задатака „менаџера експозитуре“ које је тужила обављала, тако што је предвиђено између осталог, да је запослени одговоран за праћење процедура унутар експозитуре. Према процедури за Одобравање пласмана физичким лицима од 30.05.2017. године утврђено је да се наведена процедура примењује током одобравања и вођења пласмана физичким лицима, да су истом дефинисани услови кредитирања физичких лица, одобравање кредита, потреба документација за подношење захтева за све врсте пласмана, провера кредитне способности, лимити за одобравање пласмана, процес одобравања пласмана, праћење портфолија физичких лица, поступање банке по приговору клијента, поступак наплате потраживања, престанак пласмана и друге активности. Процедиром тужене за Одобравање готовинских, потрошачких, ауто и кредита за рефинансирање - одобрење кредитних захтева (тачка 3.), предвиђено је да менаџер експозитуре проверава кредитни фајл, комплетност и исправност документације и унете податке у Хермес апликацију.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да у конкретном случају постоји основ за примену отказног разлога из члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, јер је тужила својом кривицом учинила повреду радне обавезе која јој је стављена на терет оспореним решењем, као битан елемент за њену дисциплинску одговорност. Тужила је супротно наведеним процедурама за одобравање пласмана физичким лицима и одобравања готовинских, потрошачких, ауто и кредита за рефинансирање и обавези менаџера експозитуре да провери кредитни фајл, комплетност и исправност документације и унете податке у хермес апликацију пре доношења коначне одлуке о одобравању, у периоду од 19.04.2018. године до 10.05.2018. године, одобрила кредите клијентима физичким лицима на основу некомплетне и неисправне документације података и то лицима која су наведена у оспореном решењу.

Неосновано се наводима ревизије указује да послови на позицији „личног банкара“, које запослени обавља према процедурама банке, предвиђа провере у вези са поднетим захтевима клијената и потенцијалних клијената, да добијене резултате тих провера уноси у софтвер, да је у извршавању тих задатака у конкретном случају дошло до прупуста, јер је запослени ИИ преварним радњама утицао на личне банкаре да у софтвер банке уносе податке које претходно нису проверавали како налажу процедуре

банке, па како ти послови нису послови менаџера експозитуре, а због којих је тужељи отказан уговор о раду, то нема њене одговорности за повреду радне обавезе која јој је стављена на терет и тиме примену употребљеног отказног разлога.

Наиме, тужила је обављала послове „менаџер експозитуре“, а према опису тих послова њена радна обавеза, између осталог, је да контролише праћење процедуре унутар експозитуре, чиме су јасно дефинисана њена задужењима и одговорност за извршавање наведених послова. Правилно је становиште нижестепених судова да се послови контроле праћења процедуре унутар експозитуре, заснивају на провери кредитног фајла, комплетност и исправност документације за одобрење кредитних захтева и унетих података у Хермес апликацију, како је то предвиђено процедурама тужене, конкретно у тачки 3. Одобравања готовинских потрошачких ауто и кредита за рефинансирање, у одељку одобрење кредитних захтева.

Следом изнетог, без утицаја су наводи ревизије да је Хермес апликација показивала тзв. „зелени скоринг“ (знак да не постоји никакав ризик и да нису потребе даље провере) и да није могла знати да су резултати софтвера засновани на фалсификованој документацији и лажним подацима верификованим од стране осталих запослених који су поступали по кредитним захтевима, јер је управо њена обавеза била да пре одобравања кредита обави контролу и изврши проверу, како комплетност и исправност документације потенцијалних клијената, тако и проверу унетих података у Хермес апликацију, а самим тим и контролу поступања по процедурама банке унутар експозитуре и исправност рада запослених експозитуре чији је била менаџер, а што тужила није учинила. Осим тога, у конкретном случају дисциплинска одговорност тужиле за повреду радне обавезе која јој је стављена на терет је независна и самостална, не само у односу на друге врсте одговорности, већ и у односу на евентуалну одговорност других запослених у извршавању њима поверених послова и радних задатака, које се међусобно не искључују. Зато је постојао основ да тужена банка откаже тужилу уговор о раду, што је учинила у законито спроведеној процедури у смислу члана 180. и 181. Закона о раду, јер радње тужиле које је тужена имала у виду приликом доношења оспорене одлуке, представљају повреду радне обавезе и отказни разлог.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе тужиле и нашао да су неосновани и без утицаја на правилност другостепене пресуде. Наводима ревизије тужиле оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања и оцена доказа што је такође без утицаја на одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања на основу одредбе члана 407. став 2. ЗПП, осим у случају из члана 403. став 2. истог закона, што овде није случај.

Имајући у виду да је тужилу уговор о раду законито отказан, неоснован је њен захтев за враћање на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка донета на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 165. став 2. ЗПП.

Применом члана 165. став 1. у вези са чланом 154. ЗПП, Врховни суд је одбио захтев тужене за нанаву трошкова одговора на ревизију, јер то нису трошкови потребни за вођење ове парнице.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић